

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Bavaria Sancta Maximiliani Sereniss. Principis Imperii,
Comitis Palatini Rheni, Vtrivsq. Bav. Dvcis Avspiciis**

Rader, Matthäus

Monachii, 1615

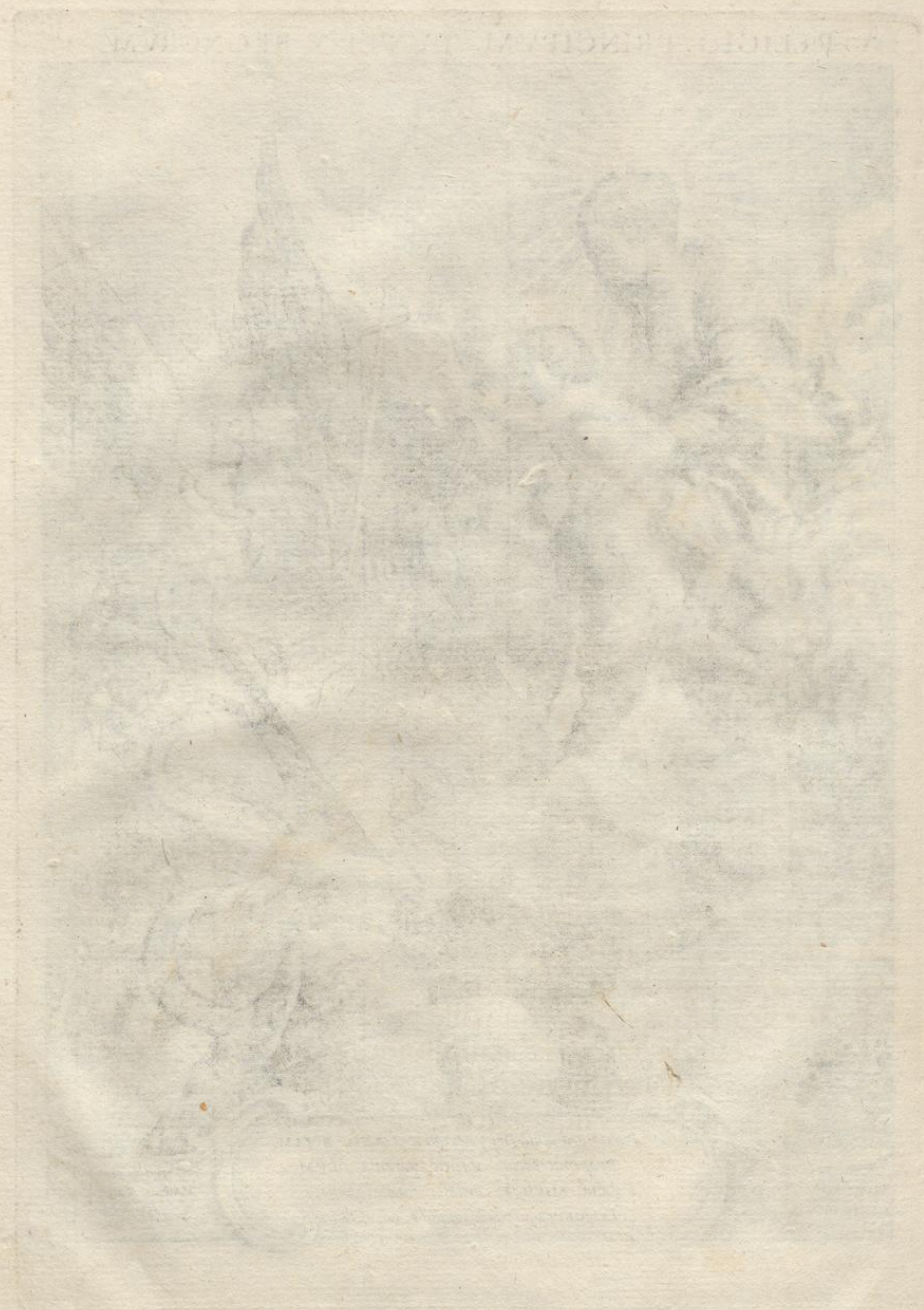
De Finibvs Veteris Et Novæ Bavarizæ Prooemivm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79686)

RELIGIO PRINCIPVM, TVTELA REGNORVM.

Parua sed alma Dei praesignat dextera BOIAM,
Propinat totum VIRGO parensq; DEVM.
Tutatur MICHAEL caelesti milite campos;
INDIGETES seruant oppida, BOLA times.

DE FINIBVS VETERIS ET NOVÆ BAVARIÆ

PROOEMIUM.

NE, quod aiunt, Cantherius in porta, statim in li-
mine operis offendas, quærāsue, cognitis (post
D. Lucium Britannum) primis Boiorum San-
ctis, Quirino, Maximiliano, Floriano, aliisque
Laureacensibus & Sabionensibus, quibus tan-
dem finibus terram Boicam circumscribam;
cum hodie, deleto dudum Laureaco solum in
Austriacæ gentis possessione cubet, docendus es primorum tempo-
rum rationem habitam, quando Agilolfingis imperantibus, Boica,
ab ortu ad Anasum vsque, siue Anesum flumen, quod Hunnos à
Bois diuidebat, pertinuit; sicut ad Occidentem Lyco ab Alemanis
seu Sueuis distinguebatur, hodièque distinguitur. Versus Meridi-
em ad Tridentinum vsque agrum & alpes Italiæ porrigebatur. A
Septentrione Danubio clauderetur, ita vt Paulus Diaconus veterem
Boiorum regionem omnem, Sueuia, Italia, Pannonia, & Danubio
definiat. Verba Diaconi sunt: *Noricorum siquidem Prouincia, quam Ba-
ioariorum populus inhabitat, habet ab Oriente Pannoniam, ab Occidente Suauia-
am, (Sueuiam accipe) à Meridie Italiam, ab Aquilonis verò parte Danubij
fluenta.* Tractum illum qui inter Danubium & Hercyniam siluam
(vnde gens effusa est) Lyci vero & Oeni ostiorum tenus, medius ia-
cet Danubio Paulus præterijt. Adeò populus olim Boicus latè fu-
sus, quatuor tetrarchijs custodiebatur, quibus limitum præfecti
(postea Marchiones seu Palatini) præerant, omnesque Principi ma-
ximo Boiorum parebant, quos ille pro arbitratu ad fines tuendos
mittebat, vel inde auocabat. Hanc Boiorum potentiam fregit Ahe-
nobarbus, cum Austriam anno Christi c. clvi. Henrico Frideri-
ci Ahenobarbi patruo in publico conuentu principum Rhegino-
burgi assignauit, ipsūque Henricum ex Præfecto limitis Orienta-
lis Franciæ, & Marchione, PRINCIPIS Titulo insigniuit, traditis eti-
am ex Boica quibusdam toparchijs, *Iudiciariam*, inquit Andreas, *po-
testatem Principi Austriæ ab Aneso vsque ad Siluam prope Patauiam, quæ dici-
tur Rosenthal protendendo. Sic igitur ille Henricus factus est primus Dux Au-
strie. Huc vsque namque quatuor Marchiones Austriæ, Stirie, Italiæ, & Cham-*

P R O O E M I V M

lensis, (qui dicebatur de Vohburg) euocati ad celebrationem Curie Ducis Bavarie veniebant; sicut hodie Comites & Nobiles ipsius facere tenentur. Hæc Andreas, qui mox subdit, ipsas Friderici Imperatoris tabulas, quibus decretum continetur. Idem Imperator anno post C.N. cio.clxxxx, proscripto Henrico Leone, Boiorum & Saxonum Principe, Boicam commisit Othoni VVittelsbachio præfecto prætorio, vnde genus trahunt qui hodie Boica potiuntur. Nos ergo Boicam ad primos Theodonum terminos in Sanctis, qui prioribus etiam annis vixerunt, extendemus, ne Lector miretur de Laureacensibus, Brixinensibus, aliisque hodie remotioribus huc translatis, cum prima tempestate eæ regiones sub Boiorum Principum ditione fuerint. Quamuis enim Symmachus pontifex anno io i. cum pallium Theodoro Laureacensi Archiepiscopo mitteret, illum Magistrum & Archiepiscopum Ecclesiæ Pannoniarum appellaret, nihil inde Noricis detrahitur, licet in Pannonijs etiam habuerit Ecclesias, à quibus Pannoniarum Ecclesia dicta est Laureacensis, vt hodie Augustanus pontifex multis Vindeliciæ, Algoicæ, Sueuiæ & Boicæ diœcesibus jus sacrum dicit. Nec enim iisdem finibus ciuiliū principum prouinciæ, atq; sacrorum Antistitum potestas, ac iurisdicção circumscribitur. Moguntino pontifici & Archiepiscopo quot parent Episcopi? In Vindelicia & Rhetia, Augustanus; apud Canos, & Engadinos, Curienensis; Constantiensis, ad fines Heluetiorum; Spirensis apud Nemetes; VVormatiensis apud Vangiones, Herbipolitanus apud Francones orientales, Aistatensis siue Aureatensis apud Noricos. Quid de Hildeshemensi, Badobornensi, Halberstadiano, Verdensi, Pragensi, Olomucensi, & alijs dicam, qui diuersis in Germaniæ partibus degunt. Vides Noricum, Sueuiam, Rhætiam, Boicam, Saxoniam, Bohemiam, Franconiam? quibus præsumt nunc Reges, nunc Principes, nunc Magistratus & Resp. Ita Laureacensis Archiepiscopus latè per Ripensem Noricum & Pannonias jure Ecclesiastico imperitabat, quod ex historiâ de vita sanctissimi Martyris & Pontificis Maximiliani cognoscis, in quâ de finibus pontificatus Laureacensis hæc scriptor, vt ex chartis M. SS. didici. *Inter quos sancta Laureacensis Ecclesia nec tempore, nec dignitate posterior, nomen Metropolis & Archiepiscopatus titulum primitus est sortita. Cuius Prouinciæ termini fuisse dicuntur ab Oriente fossatum Fillarum: ab Occidente flumen Lycos, quod Germani Lech s. nominant. Per Mesyas occidentales Napa, Eckara, Odrita. A Meridie Liburnia, quam Ornua flumen percurrit. Ab Aquilone autem VVandalus Pelia lacus Pilsensee & Tila flumen. Inter quos terminos viginti duæ ciuitates famosæ, nec minus opulentiæ continebantur. Laureacum porro in Norico ripensi positum*

tum fuisse ex Notitia Theodosij & Eugippio illiusque Scholiaste disc-
ces. Nec interim tamen communem hanc Sanctorum tutelam ab
Austriaca gente, quæ hodie terras illas obtinet, remouemus. Adiu-
uat tamen nostram causam, quod ipsa sedes Laureacensis, euerso
per Hunnos Laureaco, cum Batauiensi Boiorum coaluerit. Bataua
autem (quæ hodie Patauium) in Boica terra sita nemo nescit. Atque
hoc primum fuit monendum, Alterum non tacendum, quod mul-
ti ambitiosè quærendo prima Christianæ legis apud Boios initia
principes Apostolorum in Germaniam, atque etiam Boicam Petrum
& Paulum, & Thomam, Titum & Marcum, Lucium Cyrenensem
atque alios deducunt; quæ vti nulla auctoritate certâ nituntur, ita se-
curiùs cum silentio transmittuntur. Mihi deliberatum est non tam
speciosa in Vulgus, quàm vera in Orbem inuulgare. Illa in
medium relinquo illis confirmanda, qui talia lite-
ris prodidère, quæ cautis non
fatis liquent.

PRIMI